

Verslag van de digitale vergadering van de Commissie Bestuur en Financiën d.d. 12 mei 2021, aanvang 19.00 uur

Aanwezig: Voorzitter: Th. Schots

Leden: K. van den Berg, C.B.M.E. Franssen, E.C. Goos, W.W.J.F. de Koning-Bogers, H.L. Knook, J.J. Kocx, C.A.M. Korst-Dingemans, P.C. von Meijenfeldt, A. Meuleman, A.

Overeem, C.M.J. Pallandt, N.H.M. Putman, J.A.M. Slenders, C.A.G. Snee, J.P.W.A.A.M.

Taks, J.A.S.H. Verbeem,

Afwezig: A.A. ten Cate

Accountant Baker Tilly: B. Smeenk, L. de Vries

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom, met name de heer Smeenk en mevrouw De Vries van Baker Tilly.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter meldt dat de accountant een toelichting geeft op de jaarstukken, daarna is er gelegenheid om vragen te stellen. De vragen worden indien mogelijk, ter vergadering mondeling beantwoord of op een later moment schriftelijk.

3. Jaarstukken 2020

De heer Smeenk geeft een toelichting op de bestuurlijke samenvatting van de jaarstukken 2020 en mevrouw De Vries zal de bevindingen uit de controle toelichten. Vanwege Covid heeft de controle volledig op afstand plaatsgevonden, hetgeen extra inspanningen van alle betrokkenen vereiste. De jaarrekening sluit met een negatief saldo van € 3,18 miljoen, iets beter dan begroot. Het saldo bestaat uit het gerealiseerde resultaat van € 3,12 miljoen en er is € 50.000 toegevoegd aan de reserves. De weerstandratio van 4,4% is toereikend, hoewel deze enigszins is gedaald ten opzichte van vorig jaar vanwege het conform de begroting interen op het vermogen. De solvabiliteit daalt aangezien het vermogen afneemt. De leningenportefeuille neemt door de investeringen toe, waardoor de schuldquote stijgt. Het is belangrijk om het renterisico de komende jaren goed te blijven volgen, momenteel zijn de rentetarieven erg laag, maar wanneer de rente gaat stijgen, dan wordt de beweeglijkheid in de begroting van belang. Er is een goedkeurende verklaring verstrekt bij de jaarrekening, zowel op getrouwheid als op rechtmatigheid. Het jaarverslag (onderdeel van de jaarstukken) voldoet aan alle eisen en aan het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen.

De heer Kocx geeft complimenten voor de overzichtelijke bestuurlijke samenvatting op een A4'tje. De schuldquote loopt fors op en de weerstandratio en de solvabiliteit dalen, hoewel deze kengetallen nog als voldoende worden beoordeeld. Het totale risico stijgt. Hoe kijkt de accountant naar deze ontwikkelingen? Kan deze trend zich nog jaren voortzetten of is het maximum bereikt?

De heer Smeenk tekent aan dat in de grafieken twee onderwerpen door elkaar lopen, enerzijds de financiering en anderzijds de vermogenspositie, dus het resultaat over de jaren heen. Het vermogen en de solvabiliteit dalen, maar het weerstandsvermogen om risico's op te vangen, is toereikend en de bodem is nog niet bereikt. Wel dient dit meerjarig nauwgezet gevolgd te worden, mede vanwege het begrote negatieve saldo over 2020. De schuldquote neemt toe, maar door de huidige lage rente is dit acceptabel. Met het oplopen van de rente – wellicht met een vertragend effect – moet bij het vaststellen van de meerjarenbegroting rekening gehouden worden, zeker met het oog op de geplande investeringen.

De heer Kocx vraagt of bij een oplopende schuldquote een risico ontstaat voor de terugbetaling van de schulden. Tot welk niveau kunnen de schulden betaald worden?

De heer Smeenk antwoordt dat de terugbetaling is geborgd binnen de begroting, omdat alle activa waarvoor financiering wordt aangetrokken, worden afgeschreven naar nul. Door de afschrijvingslasten is de terugbetaling uit de belastinginkomsten gegarandeerd.

De heer Slenders benadrukt dat de uitdagingen elke dag groter worden. Door de milieueffecten nemen de taken voor het waterschap toe, maar het is onduidelijk voor welk financieel deel het waterschap aan de lat staat, dat vormt een bedreiging.

De heer Schots meent dat deze opmerking betrekking heeft op de aangenomen motie bij de kadernota. Er staat grote druk op de ambities gezien de toenemende maatschappelijke eisen in relatie tot de wens van het algemeen bestuur voor 'een tandje minder' gezien de financiële beperkingen.

De heer Verbeem vraagt naar het algemene beeld van de accountant van het coronajaar 2020 vanuit zijn ervaring met controles bij andere overheden en gemeenten. Het jaar is gunstiger afgesloten dan geprognosticeerd, omdat door corona een aantal activiteiten niet is uitgevoerd, projecten zijn vertraagd en uitgaven zijn doorgeschoven naar een later moment. Deze kosten worden wel op enig moment gemaakt. Is er een risico dat extra uitgaven in 2021 of de komende jaren leiden tot begrotingstekorten?

De heer Smeenk heeft de afwijkingen op de begroting toegelicht in de jaarrekening. Gemeenten houden over het afgelopen jaar geld over vanwege compensatie van het Rijk voor de corona-effecten en ook was sprake van onderbesteding van personeelsbudgetten. Beide effecten hebben geleid tot (eenmalige) financiële voordelen. Daarom is de verwachting dat het waterschap in de toekomst niet met hogere lasten zal worden geconfronteerd en dat de Covid-gevolgen niet met een boemerang terugkomen. Budgetten voor projecten die dit jaar niet tot besteding komen, worden meegenomen naar 2021. Ten aanzien van de rechtmatigheid bij begrotings- en kredietoverschrijdingen heeft het dagelijks bestuur gehandeld binnen de bestaande beleidsafspraken. Het enige controleverschil van € 131.000 en de bevinding van € 470.000 vanwege het niet naleven van Europese aanbestedingsrichtlijnen worden door mevrouw De Vries toegelicht. In het accountantsverslag worden normaliter belangrijke zaken gemeld, maar daar is geen sprake van. De interne beheersing en de administratieve organisatie zijn op orde – hierover is apart verslag gedaan ten behoeve van de ML – en er wordt goed gevolg gegeven aan de aanbevelingen.

Mevrouw Putman vraagt waarom de aanbeveling ten aanzien van de beheersing van de belastingopbrengsten die ook vorig jaar al is afgegeven, niet wordt overgenomen.

De heer Smeenk meldt dat mevrouw De Vries hierop zal reageren.

De heer Kocx leest tussen de regels door dat voorzichtig c.q. te voorzichtig wordt omgegaan met schattingen en aannames, uitgaven worden te hoog ingeschat waardoor aan het eind van het jaar blijkt dat het geld niet is uitgegeven. Is dit misschien de oorzaak van het verschil van € 2 tot € 3 miljoen tussen ML4 en de jaarrekening? In 2020 zijn de belastingopbrengsten ondanks Covid juist gestegen, terwijl is uitgegaan van een verlaging. Het is beter om realistisch dan te voorzichtig te prognosticeren, want het algemeen bestuur moet zich baseren op deze cijfers bij het nemen van besluiten.

De heer Smeenk antwoordt dat er niet té voorzichtig wordt geschat, want dat zou geleid hebben tot controleverschillen en die zijn er niet. Het waterschap hanteert een voorzichtiger inschatting van de belastingdebiteuren dan de BWB. Binnen een bepaalde bandbreedte kan realistisch, optimistisch en voorzichtig worden geacteerd. Afwijkingen van begrotingen zijn gebaseerd op een ander schattingsproces dan de waardering van vorderingen. De waardering van de belastingdebiteuren (de schatting van de opbrengsten is wel realistisch) is enkele jaren geleden overgedragen aan BWB en die is verantwoordelijk voor de inning. Het waterschap maakt een calculatie op basis van historische cijfers, maar BWB kan beter een realistische inschatting maken van welk deel van de vorderingen zal worden betaald. Daarom wordt aanbevolen om samen met de BWB tot een nieuwe systematiek te komen die een realistischer beeld geeft. Vorig jaar heeft de accountant aanbevolen om ML4 te evalueren en die aanbeveling geldt ook voor 2020. Deze aanbeveling is afgegeven om te leren van de ervaringen. Er moet wel onderscheid gemaakt worden

tussen de vorderingen en opbrengstenpositie. Van de opbrengsten is een realistische inschatting gemaakt maar de waardering van de debiteuren is voorzichtiger uitgevoerd.

Mevrouw Musters meldt dat bij de inschatting van belastingen, debiteuren en oninbaarheid rekening wordt gehouden met Covid. Door signalen en benchmarks met andere waterschappen is 10% oninbaar ingecalculeerd. De BWB doet daar geen uitspraken over.

Mevrouw Putman vraagt of het efficiënter en voordeliger is om dit over te laten aan de BWB.

De heer Smeenk meldt dat het gaat om dezelfde werkzaamheden, waarop geen significante besparingen mogelijk zijn.

Mevrouw De Vries meldt dat tijdens de controle is geconstateerd dat de inschattingen van de kosten te voorzichtig waren en dat is logisch want men wil in januari snel afsluiten om de jaarrekening te kunnen opstellen. Daarom wordt aanbevolen om per 31 december de inschatting te baseren op de facturen die in het nieuwe boekjaar binnengekomen zijn en na te gaan of er gevolgen ontstaan voor de post 'nog te betalen kosten' in de jaarrekening. De bevinding ziet op de Europese aanbestedingsrichtlijnen, dat is een aanbeveling op een bevinding die ook vorig jaar is afgegeven. Het betreft een contract voor ICT-verplichtingen waarvoor de nieuwe aanbesteding langer heeft gelopen dan gepland. Die verplichting is dus langer doorgelopen en het resterende deel moet nog worden meegenomen. De fout zag op het inhuren van tijdelijk personeel; door vervanging van medewerkers zijn de interne procedures niet juist gevolgd waardoor de aanbestedingsprocedure niet goed is uitgevoerd.

Mevrouw Van den Berg vraagt of de fout bij de aanbesteding hersteld kan worden.

Mevrouw De Vries meldt dat deze fouten anders dan getrouwheidsfouten, niet hersteld kunnen worden. Het opzeggen van het contract leidt vaak tot juridische en kostentechnische gevolgen.

Mevrouw Van den Berg constateert een grote afwijking tussen het bedrag van € 470.000 en het bedrag van € 215.000 in de richtlijn. Desondanks wordt toch een goedkeuring afgegeven.

De heer Smeenk merkt op dat het waterschap jaarlijks voor ongeveer € 100 miljoen diensten, leveringen en werken inkoopt. De fout ziet op slechts € 0,5 miljoen, dus op één inkoopdossier is de richtlijn minder goed nageleefd. Dergelijke fouten komen ook bij andere overheidsorganisaties voor. De accountant hanteert voor de beoordeling van dergelijke fouten bij grote projecten een grens van 1% van de totale lasten, afgezet tegen de totale begroting. Het waterschap is proactief aan de slag gegaan om de oorzaak van de fout te identificeren teneinde dit in de toekomst te voorkomen. Het bedrag/fout van € 470.000 is in de controle geconstateerd, maar deze is ook naar voren gekomen in interne analyses van het waterschap zelf.

De heer Kocx verwijst naar pagina 15, controlebevindingen. Hier staat vermeld dat op basis van de uitgangspunten van de BWB er € 1,4 miljoen als voorziening zou worden genomen, maar vanuit de eigen risicomarge van 10% is een voorziening getroffen van € 2,15 miljoen. Er is dus een extra bedrag van € 750.000 opgenomen bovenop het advies van de BWB. Als dat niet was gebeurd, was het verlies in de jaarrekening € 750.000 lager geweest. Op basis van het bedrag van € 2,15 miljoen wordt de komende jaren belasting geheven. Klopt deze redenering?

De heer Smeenk meldt dat de redenering wel en niet klopt. Het bedrag van € 1,4 miljoen is tot stand gekomen zonder rekening te houden met het risico van Covid en een ander deel zit in andere uitgangspunten. De voorziening is gedurende voorgaande jaren gevormd en is geen onderdeel van het jaarrekeningresultaat. Verlaging leidt tot de mogelijkheid van het toevoegen van een eenmalige bate aan het vermogen, maar de voorziening is conform wet- en regelgeving opgenomen. Geadviseerd wordt om in overleg met de BWB tot een meer zuivere inschatting te komen.

De heer Schots meldt dat de accountant van de BWB heeft geadviseerd om de inschatting van het waterschap mee te nemen. Voorgesteld is om de accountants van BWB te laten overleggen met die van het waterschap om deze jaarlijkse discussie te voorkomen.

De heer Kocx hoopt dat de BWB volgend jaar de meest accurate berekening maakt en dat het waterschap deze overneemt. Op pagina 15 staat vermeld dat bij de controle op de prestatielevering inkoop bij 2 items de documentatie ontbrak waarmee kan worden aangetoond dat

de kosten ten laste van het waterschap gemaakt zijn. Zijn deze 2 items onderdeel van een steekproef van 10, van 100 of van 1.000?

Mevrouw De Vries heeft ongeveer 100 items geselecteerd. Naast documentatie kan op basis van e-mailwisseling en gesprekken met de budgethouders goed in kaart gebracht worden wat er gebeurd is en of kritisch is onderzocht of een factuur daadwerkelijk betaald moest worden.

De heer Kocx verwijst naar pagina 18, Wet Normering Topinkomens, laatste alinea: is de zin "De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel meer uit" Wordt deze standaardzin altijd vermeld of wijst de accountant opzettelijk op dit thema?

De heer Smeenk antwoordt dat deze standaardzin bij alle klanten in het verslag wordt opgenomen. Naleving van het cumulatiebepaling kan niet worden gecontroleerd, aangezien er geen informatie over dienstverbanden wordt gedeeld. De heer Meuleman heeft bevestigd dat op dit punt de wet- en regelgeving wordt nageleefd en dat is voor de accountant voldoende.

De heer Schots stelt dat dit punt in de voorbespreking met de accountant aan de orde is gesteld. Deze standaardbepaling wordt overal vermeld.

De heer Meuleman vervult een aantal onbezoldigde nevenfuncties die allemaal op de website van het waterschap staan.

De heer Schots heeft bij de controle van de BWB in het jaarverslag dezelfde standaardzin aangetroffen.

De heer Verbeem vraagt naar een toelichting op de EMU-norm, mede met het oog op de enorme stijging van de schuldenpositie vanwege Covid. Wordt hier Europees anders naar gekeken of gelden dezelfde regels als voorheen?

De heer Smeenk antwoordt dat deze normen niet zijn gewijzigd. Het Rijk voldoet hieraan, dus er is geen noodzaak voor handhaving.

Vragen:

De heer Knook verwijst naar pagina 9, onderaan. In de linker kolom staat "dat in lijn met het waterschapsbesluit wij adviseren wel in de paragraaf Waterschapsbelasting nader in te gaan op de kostendekking van uw heffing." Wat wordt bedoeld met de kostendekking van de waterschapsheffingen?

De heer Smeenk meldt dat deze zin ziet op een formele cijfermatige toelichting op in hoeverre de belastingen kostendekkend zijn. Dit moet formeel in het jaarverslag worden vermeld. Vandaar de aanbeveling om de volgende jaarrekening op dit punt aan te scherpen.

De heer Schots neemt deze aanbeveling mee. **Actie.**

De heer Knook verwijst naar pagina 13, de schuldquote is 3.26, ook in het bestuurlijke overzicht op de eerste bladzijde, maar verder wordt over 3.29 gesproken. Wat is het juiste cijfer?

De heer Smeenk gaat dit na en komt hierop terug. **Actie**

De heer Slenders geeft complimenten aan Baker Tilly voor de mooie presentatie van het jaarverslag en ook complimenten voor de organisatie die onder moeilijke omstandigheden heeft moeten acteren. Er zijn door de accountant veel meer uren gemaakt dan voorzien. Wat is de reden hiervoor? Klopt het dat de schuld in 2020 is toegenomen met € 55 miljoen? Graag een toelichting. De cybercrimewaarschuwing wordt ter harte genomen, want veel waterschapinstallaties worden digitaal bestuurd. De organisatie wordt verzocht een oplegnotitie te formuleren over de verbonden partijen, want het doornemen van alle bijgevoegde informatie kost veel tijd.

De heer Smeenk meldt dat de urenoverschrijding is veroorzaakt doordat de aanbevelingen voor de belastingen vorig jaar niet volledig zijn opgevolgd, waardoor er extra werkzaamheden moesten worden uitgevoerd. Dat is afgestemd met de organisatie. De schuld is toegenomen met € 55 miljoen, zoals toegelicht in de jaarrekening.

De heer Kocx verwijst naar pagina 20, automatisering, waar staat vermeld dat uit de IT-audit blijkt dat er verbeteringen noodzakelijk zijn op het gebied van automatisering en dat het dagelijks bestuur wordt geadviseerd hier prioriteit aan te geven. Hoe ernstig is de situatie? Betreft dit sec de automatisering van de financiële administratie of ziet het ook op beveiliging en toegang?

De heer Smeenk antwoordt dat de aanbevelingen voor automatisering gedetailleerd zijn opgenomen in de ML. Zaken met hoge prioriteit zouden expliciet zijn vermeld in het verslag, maar die zijn er niet. Alle aanbestedingen kennen een lage of gemiddelde prioriteit bij het financiële pakket en de beheersmaatregelen. De aanbevelingen zien specifiek op wachtwoordbeleid en wijzigingsbeheer en op het nader formaliseren en documenteren van het proces. Een groot aantal aanbevelingen van het voorgaande jaar zijn al goed opgepakt en worden uitgevoerd.

De heer Schots meldt dat de relevante aanbevelingen van de accountant intern zijn samengevat en daarop houdt de concerncontroller toezicht. De voortgang van de actiepunten komt periodiek in het overleg met de secretaris-directeur en de concerncontroller aan de orde.

De heer Kocx leest in bijlage B over een controleverschil bij een her-rubricering van de presentatiecorrectie dividendopbrengst SNB. Graag een toelichting.

Mevrouw De Vries meldt dat de opbrengsten van dividendbelasting als kosten waren verantwoord, maar dat zijn opbrengsten die naar de batenkant overgeheveld moesten worden. Dat is een her-rubricering omdat het geen impact heeft op het resultaat.

De heer Slenders vraagt of het klopt dat de accountant met het oog op cybercrime niet de ICT bediening van de installaties heeft getoetst.

De heer Smeenk meldt dat dit buiten de controletaken en deskundigheid van de accountant valt.

De heer Meuleman meldt in het kader van cybercrime dat jaarlijks een penetratietest wordt uitgevoerd en die is tot nu toe positief. Niettemin is dit een blijvende zorg vanwege de doorlopende ontwikkeling van de hacktechnologie. Aan het eind van het jaar wordt over alle waterschappen een proefaudit uitgevoerd naar informatieveiligheid en privacy. Brabantse Delta zit op het midden, ongeveer niveau 2, maar de waterschappen hebben een streefdoel van niveau 3 afgesproken. Hiervoor loopt een specifiek programma. Het ultieme niveau is 4, hieraan voldoet alleen Aa en Maas.

De heer Schots dankt de heer Smeenk en mevrouw De Vries voor hun toelichting. De leden krijgen gelegenheid om aanvullende vragen te stellen of opmerkingen te maken.

De heer Slenders vindt de formulering in de oplegnotitie van het resultaat erg positief. Er staat: "We sluiten af met een nadelig exploitatiesaldo van € 3 miljoen. In de begroting was rekening gehouden met € 5,8 miljoen. Hierdoor verbetert de financiële positie van het waterschap". Hier zou vermeld moeten zijn dat de financiële positie minder slecht is dan verwacht.

De heer Von Meijenfeldt spreekt zijn waardering uit voor de ontvangen stukken. In de adviesnota ontbreekt bij de uitvoering van de programmataken het belangrijke onderwerp van biodiversiteit, waarvoor in het afgelopen jaar veel taken zijn uitgevoerd, zoals bij het maaibeheer. Dit thema dient in het volgende jaarverslag wel geadresseerd te worden.

De heer Schots is het hiermee eens. **Actie.**

De heer Knook vraagt of de kosten van zaken die 'niet of minder zijn uitgevoerd' er dit jaar bijkomen, zoals bij de implementatie van de Omgevingswet. Van het investeringskrediet van ruim € 400.000 is € 100.000 uitgegeven. Bestaat hier een achterstand in de implementatie of zijn de kosten te hoog ingeschat? Bij de verklaringen van de ML4 en de jaarrekening staat vaak vermeld dat de inschatting op dat moment niet goed kon worden gemaakt, maar dat er geleerd wordt van de inschattingen van het jaar ervoor. Hij heeft echter het idee dat het telkens om dezelfde inschattingen gaat en dat er niet van geleerd wordt.

De heer Meuleman merkt op dat het nog niet zeker is dat de Omgevingswet voor de waterschappen op 1 januari 2022 ingaat of dat deze datum met een jaar wordt uitgesteld. Daarom is een aantal ondersteunende activiteiten op het moment van implementatie nog niet uitgevoerd en zijn de kosten doorgeschoven naar het komende jaar. Vanwege de onduidelijkheid rond de

invoering van de Omgevingswet voor de waterschappen is onbekend of deze kosten zullen worden gemaakt.

Mevrouw Van den Berg is enigszins gerustgesteld door de opmerking van de accountant dat de situatie niet al te zorgelijk is. Over de plannen van het programma Waterketen bestaat nogal wat onduidelijkheid door de vermelding dat in 2020 is gestart met de uitwerking van de lange termijn assetplanning, het strategisch assetmanagementplan en het opstellen van een tactisch toepassingsplan per zuivering. Waar is men nu mee bezig en wat is er nu bereikt? Er zijn veel plannen, maar wat wordt er gedaan?

De heer Meuleman zal deze vraag doorgeven aan de heer Mureau, zodat in de commissie Waterketen een toelichting kan worden gegeven. **Actie**

De heer Verbeem is gerustgesteld door de opmerking van de accountant dat geen sprake zal zijn van een "coronaboemerang". Hij sluit zich aan bij de constatering dat biodiversiteit ontbreekt. Wat is er de voorgaande jaren gedaan met derdengelden van projectpartners, zoals van gemeenten, bij klimaatadaptieve maatregelen en activiteiten rondom natuurontwikkeling en waterberging?

De heer Schots zal de gevraagde toelichting opnemen in de beantwoording van de vragen van mevrouw Van den Berg. **Actie.**

De heer Kocx vindt het een mooie prestatie dat de organisatie is blijven draaien in het lastige coronajaar en dat het resultaat positiever is geëindigd dan gedacht. Niettemin blijft het grote verschil van meer dan € 2 miljoen tussen ML4 en de jaarrekening een zorgpunt. Eigenlijk gaat het om € 3 miljoen vanwege de saldering van € 1 miljoen extra energiekosten waterketen. Op de laatste pagina van de adviesnota staat vermeld dat 'in 2020 heeft het waterschap tevens te maken met lagere belastingen vanwege de coronacrisis', terwijl in de tabel bovenin blijkt dat er in zijn algemeenheid meer belastinginkomsten (ongeveer € 1,3 miljoen) zijn binnengekomen dan begroot, wellicht vanwege de WOZ-stijgingen. In bijlage 1 staat in kolom B bij de tweede cel: uitgaven tot en met 2019, maar dat moet zijn 2020.

De heer Schots bevestigt dat het jaartal 2019 moet worden gewijzigd in 2020. Er is meer belasting ontvangen vanwege hogere WOZ-waarderingen, per saldo zijn de opbrengsten hoger.

De heer Verbeem vraagt ook toe te lichten welke inspanningen er zijn verricht om meer Covid-financiering bij projecten binnen te krijgen. Welke inspanningen zijn verricht om meer efficiency te bereiken bij de kosten Waterketen, Waterzuivering en terugverdiencapaciteiten? Wat zijn de langetermijnverwachtingen en wat is er in 2020 ondernomen?

De heer Schots neemt de toelichting op deze vraag mee. **Actie.**

De heer Knook verwijst naar bijlage 1. Er staat een voetnoot bij kolom 1 met de tekst: "Kredietoverschrijdingen reeds goedgekeurd bij eerdere jaarrekeningen." Om welke kredietoverschrijdingen gaat het?

De heer Schots zal deze technische vraag schriftelijk beantwoorden. **Actie.**

De heer Slenders verzoekt nogmaals een korte oplegnotitie toe te voegen over de verbonden partijen.

De heer Schots heeft de jaarrekeningen van verbonden partijen als achtergronddocument bij de jaarrekening gevoegd, deze hoeven niet door het algemeen bestuur te worden goedgekeurd. In de fiches bij de jaarrekening zijn de resultaten van de jaarrekening per verbonden partij toegelicht. Aangezien er geen vragen meer zijn over de bijgevoegde stukken, wordt dit agendapunt afgesloten. Behoudens de bestuurlijke beoordeling in het algemeen bestuur van woensdag 19 mei a.s., constateert de heer Schots dat ingestemd zal worden met de jaarstukken 2020.

De heer Schots dankt de heer Smeenk en mevrouw De Vries nogmaals voor hun bijdragen. Zij verlaten de vergadering om 20.18 uur.

4. Evaluaties afgeronde projecten in 2020

De heer Schots stelt de adviesnota aan de orde. Het gaat om projecten die in 2020 zijn afgerond.

De heer Von Meijenfeldt verwijst naar de aanbevelingen over de vervanging van de EPA in Dongemond en dat de methodiek 'projectmatig werken' niet bij alle projecten toepasbaar is. Wordt een dergelijke aanbeveling opgevolgd? Dit kan leiden tot de noodzaak van een herziening van het projectenboek op onderdelen.

De heer Meuleman antwoordt dat deze en een aantal andere aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek door de Rekenkamercommissie AWP 2.0 en de projectenschouw door de organisatie zullen leiden tot een aanpassing van de handreiking voor de uitvoering van projecten.

De heer Verbeem constateert financiële meevallers bij een aantal projecten vanwege Corona-invloeden. Wordt het waterschap op gelijke wijze als gemeenten en andere overheden gecompenseerd voor kosten die Corona-gerelateerd zijn?

De heer Schots antwoordt dat de koepelorganisaties zich hiervoor inzetten. Het Rijk heeft in twee trajecten de gemeenten en provincies gecompenseerd, maar dat geldt niet voor de waterschappen. In deze projectoverzichten is dus geen sprake van compenserende maatregelen.

De heer Meuleman meldt dat de inzet van Rijks gelden voor de klimaatagenda van de toekomst heeft geleid tot een discussie binnen de Unie over de vraag of de waterschappen met een eigen belastingstelsel voor deze activiteiten financiering van het Rijk moeten ontvangen. Een aantal waterschappen is van mening dat vanwege het eigen belastingstelsel, geen financiering van het Rijk opportuun is, maar een aantal andere waterschappen waaronder Brabantse Delta, is van mening dat een vergoeding van het Rijk in deze bijzondere omstandigheden wel op zijn plaats is. Langzamerhand bewegen de waterschappen zich in deze discussie in de denkrichting van Brabantse Delta.

Mevrouw Van den Berg mist een dashboard waarop de stand van zaken en de resultaten van de inspanningen over de gehele looptijd van het WBP in een oogopslag zichtbaar zijn. Hoeveel procent van de doelstelling is er eigenlijk gerealiseerd?

De heer Meuleman meldt dat een aantal dashboards terugkomt bij de kadernota. Bij het WBP worden de KPI's beter vastgesteld en dat betreft meer dan enkel de aantallen natte natuurgebieden en EVZ's. Dat gaat ook over circulariteit. De voortgang van het WBP zal op het dashboard bijgehouden worden. **Actie.**

De heer Kocx constateert dat het lijstje van afgeronde projecten kleiner is dan anders. Schuift een aantal projecten door naar 2021 of 2022 en ontstaan er dan Covid-effecten? Geen enkel project ontvangt subsidie: is dit toevallig, is de subsidie vergeten of hebben juist deze projecten daardoor vertraging opgelopen? De uitvoering tweede toetsing regionale keringen is begroot op € 1,6 miljoen en er is € 690.000 uitgegeven. Hoe kan een dergelijk groot verschil ontstaan? Deze projecten zijn in 2020 afgerond en er is € 1,8 miljoen minder uitgegeven. Keert dit bedrag terug in het investeringsvolume of ontstaan er door de lagere investering minder afschrijvingskosten met een positief effect in de kadernota?

De heer Schots benadrukt dat de bijdragen van derden niet vergeten zijn, die zijn er gewoon niet. De kosten van deze projecten waren € 1,8 miljoen lager dan begroot en dat geldt dus ook voor de kapitaallasten. Dit voordeel komt niet zo maar ten goede aan andere projecten.

Mevrouw Franssen meldt dat de tweede toetsing vooral was gericht op de grasmat. Hier is het project 'vee op de keringen' uit voortgekomen. De tweede toetsing is nog niet afgerond vanwege nog uit te voeren werkzaamheden naar aanleiding van de eerste toetsing.

De heer Meuleman meldt dat Covid tot op heden tot weinig vertraging heeft geleid bij de uitvoering van grote projecten. Soms zit de vertraging op participatie of op grondverwerving en technisch onvoorzien. Bij AWW Waalwijk zijn de kosten verschoven omdat de planning is opgeschoven. De uitgaven worden niet in 2020 maar in 2021 of 2022 gedaan, maar dat heeft geen impact op de lastenontwikkeling. Na het goedkoper afronden van projecten vloeit het resterende budget terug naar de algemene middelen. Dit wordt niet geïnvesteerd in andere zaken.

De heer Slenders verwijst naar dijkversterking 14A, Geertruidenberg, Amertak, Slikpolder. Er is een krediet van € 4,55 miljoen gevoteerd dat is overschreden met € 44.000 en dat is volledig besteed aan onderzoekskosten. Dit project stond in 2018 voor € 4 miljoen in de boeken met een tekort van € 530.000. Graag inzage in het historische verloop, want dit traject is nog niet ten einde.

De heer Meuleman meldt dat de hydraulische randvoorwaarden zijn veranderd, waardoor extra onderzoek gedaan moest worden. Er is extra geld gevoteerd, hetgeen heeft geleid tot een hogere subsidiebijdrage. Dat verklaart het verschil tussen de € 4 en € 4,5 miljoen. Het historische overzicht zal toegestuurd worden. **Actie.** Het project is vele malen complexer geworden, hetgeen is toegelicht in de commissie Waterveiligheid. Vanwege de afkeuring van een aantal keringen in de directe omgeving, is een ander afwegingskader ontstaan. Er wordt een studie uitgevoerd naar de afgekeurde keringen en mogelijke oplossingen.

5. Rondvraag

De heer Schots meldt dat bij de uitwerking van de aangenomen motie bij de kadernota sprake is van een aantal spanningsvelden in het kader van het temporiseren van de investeringen, het beperken van de uitgaven en het formuleren van duurzaam financieel beleid. Voor 2021 staat de onverwachte opgave op de rol om het gat tussen ML1 en de begroting zoveel mogelijk te dichten, hier wordt hard aan gewerkt. Vanuit de klimaatopgave komen extra taken en uitdagingen op de waterschappen af die samenhangen met de vraag of er wel of niet Rijksmiddelen beschikbaar komen. De ambtelijke organisatie en het dagelijks bestuur werken hard aan al deze opgaven binnen een beperkte financiële ruimte. Er zijn door het algemeen bestuur zorgen uitgesproken over de grote tijdspanne tussen ML 2 en 3 en het ontbreken van voldoende financieel inzicht. Er wordt gewerkt aan een oplossing om over deze lange tussenperiode toch een cijferoverzicht te presenteren.

Mevrouw Korst refereert aan de Adviesnota Investeringsvolume Watersystemen die op de agenda staat van de vergadering van het algemeen bestuur d.d. 19 mei a.s. De vraag is of het bolletje in de motie "Te onderzoeken of de kapitaallasten van investeringen over meerdere jaren en zo de overprogrammering en de bijbehorende te vermijden." In hoeverre is dit in het onderzoek meegenomen?

De heer Schots bevestigt dat dit punt nadrukkelijk wordt meegenomen, maar in de algemeen bestuursvergadering van 19 mei a.s. kan nog geen duidelijkheid geboden worden over een structurele oplossing.

De heer Kocx was er nooit eerder van op de hoogte dat SNB dividend uitkeert aan de waterschappen. Hij verzoekt om een nadere toelichting hierop, want als er winst wordt gemaakt, dan moet er ook vennootschapsbelasting betaald worden. Over welk bedrag gaat het, want eigenlijk zou het dividend moeten leiden tot verlaging van de kostprijs van slibverwerking. De uitkering van dividend speelt ook een rol bij toekomstige besluitvorming over eventuele wijzigingen in de eigendomsverhoudingen.

De heer Schots komt hier schriftelijk op terug. **Actie**

6. Sluiting

De voorzitter dankt iedereen voor zijn en haar aanwezigheid en actieve bijdragen en sluit de vergadering om 20.50 uur.
